

מהו מובנה האמתי של הקולטורה, או בתרגומה המדויק בלשון ישראל - התרבות? המובן המילתי היסודי של "קולטורה" בלטינית ו"תרבות" ביהודית, הלא הוא תנוף, גדול, פתוח, - וכן גם המובן הענייני.

התנוף של האיש הפרטי הלא הוא ההוצאה מבנה לפעל, מהעלם לגלוי, את הכחות והכשרונות הנמצאים בנפש הילד בטבעה, או הראויים לפי טבעה להתקבל בה ביותר, מתוך ההשפעות החינוכיות השונות. כשגורמי התנוף - ההורים והמורים, הספרות והסביבה של הילד, - מתאמים ומכוננים לשכלול כשרונו הטבעי הנה של הילד ופתוחו בדרך החיים השונים, אז התנוף הוא מצלח וטוב. ובהפך, כשכשרונו הטבעי הנה של הילד נעצב, אם לא יפתח ולא ישכלל, כשגורמי התנוף מכריחים וכופים אותו לצד אחר, המונר לו לפי טבעו, הרי הוא נעשה גבר לא יצלח. הצלחת התנוף היא באותה מדה שהוא עומד על עמדתו הראויה ושומר את תפקידו, שהוא מתפונ כלפי הטבע הפנימי, כאשר בראו האלהים, להשלימו, לפתחו ולשכללו על-ידי האמצעים הגורמים והמסייעים השונים. ואף התרבות האנושית הפלילית כן. המובן הרחב והכולל של התנוף, שהוא כולל באמת את כל עבודות רוח האדם השונות, הלא הוא כמובן השלמת היסודות הטבעיים, גלויים, והוצאתם מבנה לפעל, מהעלם לגלוי, שכלולם ופתוחם. וכשהוא עוצב את היסודות הטבעיים, אז הוא חוטא לטבע התווה, ואחריתו עדי-אובד.

בישראל, שעקר מהות עצמות רוחו המיוחדת, - שגם לולא היתה פזאת מעקר טבע יצירתו הנשמטית הקאמית, כבר נקנתה לו ונתעצמה לו להיות כזו על-ידי כל מהלך חייו וארחותיו הפנימיים וחותם בריתות דם ואש וכל מצוקות הגלות, - היא בזכירה המתמדת, בתוך עשר ושכלול כל הפרטים והחלקים הרבים והשונים, בני חלוף ופרוד שבתווה, את עמק הרוממות, הגדל והשגב של הפליליות האחת של התווה האלהית, של תכן החיים ויסודם הפנימי, האחד, הנצחי והקיים, החובק את כל זרועות העולם וממלאם הוד ותעצומות-אלהים, הלא בודאי ובודאי שהתרבות הישראלית היא התרבות המיוחדת לו לישראל, היא הזכרת בכל מעלות הפראת החיים, ההתקדמות וההתפתחות שלה וערכיה, את עצמיות רוחו היסודית הפנימית האחת של צמנו ושמה? את דרכיה על פיהו, היא אשר תגלה את עצמיות רוחו, את תכן חייו ויסודם-הכולל, ותוסיף פתוח, שכלול ועצמה ועשר רב מכל רבויי הגוונים הפרטיים של החיים ההולכים ומתקדמים ומתעלים לכל חליפות תקופותיהם ומקצועותיהם, היא אשר תחזק ותרום את תקנות חייו, את ערך חייו ואת מצב חייו.

התרבות הישראלית היא תורת ד' אלהים חיים, שהיא היא התרבות האמתית. היא לא מה שהוא קופא ועומד ואינו כלל בהתעלות החיים והתווה התרבותית, ולא "קולטורה" המשתעבדת לשכלול החיים והתפתחותם ברבויי הגוונים והצורות הפרטיים של החיים כשלעצמם, מתוך שכחת תכן החיים ויסודם הפנימי הכולל, האלהי, וקביעת "מסלה לעצמה", שהיא הפכית ונגודית לערך חיה וטבעה שלה כמו לטבע התווה בכלל ולערך חיה, וחסרה מתוך כך כל זכות קיום וכח קיום.

מבחן "הערות הישראליות" -
למחברות ישראל (א)